

6. Označena pot nas pelje naprej proti Zavrhu pod Šmarno goro, do **rojstne hiše »triglavskega župnika« Jakoba Aljaža** (1845 -1927).

Narodni buditelj, gornik, skladatelj, duhovnik Jakob Aljaž je že od malega s svojega doma pogledoval proti Triglavu, in ko je odkupil triglavski vrh in na njem postavi znameniti stolp, ki je danes eden najzlahtnejših simbolov slovenstva, se je za vedno zapisal med velike Slovence. Na zvoniku šmarnogorske cerkve so na plošči, posvečeni Jakobu Aljažu tile verzi Otona Zupančiča:

*Triglavski župnik, ljubil si višine,
po njih si romal, molil, pesmi pel,
premnogo src za njih lepoto vnel,
zdaj ti hvaležno hranijo spomine.*

Aljaževa rojstna hiša s spominsko ploščo in repliko znamenitega triglavskega stolpa.

Od rojstne hiše Jakoba Aljaža gremo mimo stare kapelice spet na cesto in proti Vikrčam, mimo nekdanje gostilne Pr' Kovač, do znamenitega plezališča **Turnc** na navpičnih stenah Grmade. Tu se naša učna pot konča. Lahko pa se odpravite naprej po pobočjih Grmade (676m) in Šmarne gore (669m), ali pa jo uberete proti Smledniku in na mogočne ostanke starega gradu.

TURISTIČNO DRUŠTVO PIRNIČE

7. *Turnc v Vikrčah pod šmarnogorsko Grmade.*

Plezalka v pečinah Turnca.

Turnc je eno najbolj priljubljenih plezališč v okolici Ljubljane. Razdeljen je v več sektorjev z različnimi, tudi bolj zahtevnimi, težavnostnimi stopnjami.

*Turistično društvo Pirniče, Zgornje Pirniče 6,
1215 Medvode, 2016
e-pošta: td.pirnice@gmail.com
www.pirnice.si*

*Besedilo N.A.P., oblikovala Petra Juvan,
natisnila Izi Print tiskarna*

PIRNIŠKA UČNA POT

Kraji med Medvodami, Grmade in Šmarno goro: Verje, Zgornje Pirniče, Spodnje-Pirniče, Vikrče in Zavrh pod Šmarno goro spadajo v KS Pirniče in Turistično društvo Pirniče, občina Medvode. Pirniška učna pot je speljana po teh vaseh in nas v uri in pol dolgem sprehodu opozarja na zanimivosti, ki jih srečujemo.

1. *Pirniška učna pot se začne pri lesenem mostu v Vikrčah.*

Domačini mu rečejo brv, postavili so ga 1933 leta in je nadomestil brod, ki je do tedaj prevažal potnike čez Savo. Veliko delavcev iz okoliških vasi, največ iz Smlednika, je v Mednem šlo na vlak in naprej na delo v Ljubljano. Ti so v gostilni Pr' Kovač (priznana šmarnogorska gostilna žal ne obratuje več) pustili kolesa, spili šnopček, ki jih je čakal na oknu za priprtimi polknicami in nadaljevali pot do vlaka peš. Ko so se vračali z dela so v gostilni poravnali znesek za jutranji šnopček in mu verjetno, posebno v mrzlih zimskih dneh, še kakšnega dodali.

Zadnja vožnja čolna čez reko Savo, leta 1933.

Pot nadaljujemo v smeri puščice in se mimo vikrških hiš (Sava je ves čas na levi, njenega meandra se s poti ne vidi) odpravimo do

2. vikenda **Janeza Bitenca (1925-2005)** priznanega glasbenika, pedagoga, pisatelja pravljic in skladatelja otroških pesmic.

Veliko njegovih pesmic je ponarodelo. Njegov glasbeni opus obsega preko 450 skladb. Najbolj znana je skladba z naslovom Kuža pazi. V pirniški osnovni šoli še vedno nadaljujejo s »Prepevalnicami strička Janeza«, katerih začetnik je bil. Na prireditvi sodelujejo tudi otroški pevski zbori iz osnovnih šol in vrtcev vseh okoliških vasi.

Otroci v pirniški osnovni šoli prepevajo pesmi strička Janeza.

3. Med zelenimi polji nas pot vodi do termalnega izvira **Straža** v Spodnjih Pirničah.

Temperatura vode se giblje vse leto med 19 in 23 stopinj Celzija. V tej vodi in tudi v naslednjem perišču Zvergle so do napeljave vodovoda v začetku šestdesetih let, naše babice prale perilo. Rekli so jim žehtarice in marsikatera gospodinja je še veliko kasneje, ko so že imeli pralne stroje, naložila oprano perilo na perilnik in ga odnesla sprat v Stražo, saj je bila prepričana, da je lepo oprano le v Straži. Tako kot некоč. V Stražo so s kočijo vozili tudi perilo smledniških grofov, saj je bila le tam topla voda tudi pozimi. Na tem znamenitem mestu so se torej sestajale žehtarice iz naših in bližnjih vasi in med pranjem izmenjavale novice in novičke, kaj pokomentirale, kaj dodale in seveda vedno zvedele kaj novega.

Turistično društvo Pirniče je na prireditvi obudilo stari način žehtanja perila v Straži.

Danes je tu manjši bazen v katerem med počitnicami uživajo najmlajši otroci. Zraven je tudi naravno mokrišče. Zaradi tople vode uspeva tu tudi počasi rastoča vrsta praproti, venerini lasci, ki sicer raste le v toplejšem okolju.

4. Še vedno med polji nas pot vodi nadalje do naslednjega **perišča Zvergle**, ki je že v vasi Zgornje Pirniče. Tudi tu je perišče še vedno dobro vidno in tudi skrbno zaščiteno. V letu 2016 pa tudi obnovljeno.

Nadaljujemo skozi vas do Osnovne šole Pirniče in mimo nje po stezi do rastlinjakov treh vrtnarij Cvet ter mimo njih do **rojstne hiše Franca Rozmana Staneta**.

5. Narodni heroj Franc Rozman Stane (1911-1944), legendarni komandant glavnega štaba NOV Slovenije je bil rojen v Spodnjih Pirničah, kjer je njegova rojstna hiša spremenjena v muzej. V hiši je na ogled tudi ena redkih še ohranjenih črnih kuhinj v teh krajih.

Rojstna hiša Franca Rozmana Staneta v Spodnjih Pirničah.